

'KINDEREN TELLEN MEE' BESPREEKBAAR MAKEN

Wat is mijn doel?

Gebaseerd op wat kinderen vertellen *zegt de wetenschap* dat het belangrijk is dat het kind ondervindt dat het meetelt.

Dit *betekent voor het kind*: het kan zeggen wat het belangrijk vindt en ondervindt dat de ouders daar iets mee doen.

Dit *betekent voor de ouders*: we doen iets waardoor ons kind merkt dat het meetelt.

Dit *betekent voor u als bemiddelaar (die via de ouders werkt)*: dat u ouders ondersteunt om iets te doen met wat het kind zegt.

U ondersteunt via de ouders het kind door 'rekening houden met wat het kind belangrijk vindt' bespreekbaar te maken.

Meetellen in wat?

Meetellen in bemiddeling: Wat is bemiddeling?

Kinderen voelen zich gesteund als ze informatie krijgen en hierdoor beter kunnen begrijpen wat er in hun leefsituatie gebeurt. Kinderen hebben behoefte om te ondervinden dat de ouder-kindrelatie beschermd wordt. Tijdens de overgangperiode van samenwonende ouders naar apart wonende ouders stellen kinderen zich vragen over de gebeurtenissen. Kinderen hebben behoefte aan geruststelling zodanig dat ze zich niet te veel zorgen moeten maken. Ouders die de stap zetten naar u, komen door het oplossingstraject sowieso al tegemoet aan deze fundamentele bekommernissen van hun kind. Dit is echter vaak de stille inzet van de ouders. Inzet die niet automatisch bijdraagt aan het gevoel bij

het kind van mee te tellen. Ouders die hun kinderen informeren dat ze zakelijk proberen regelen, houden niet alleen rekening met de bekommernissen van hun kind, maar laten het kind dat ook ondervinden. Ze laten hun kind ondervinden dat ze beseffen dat hun kind bekommernissen heeft over hoe het allemaal zal lopen. Geïnformeerd worden over welke weg zal gevolgd worden betekent voor het kind voor 'vol' aanzien worden, ernstig genomen worden, meetellen. Door dit onderwerp met de ouders bespreekbaar te maken betreft u, via de ouders, het kind niet alleen bij de regelingen maar ook bij het verloop. U helpt ouders om hun eigen inzet in de verf te zetten en dat die tegemoetkomt aan de bekommernissen van de kinderen. De relationele boodschap die kinderen kunnen krijgen is: *Ik kan fier zijn op mijn ouders, want mijn ouders beseffen dat de manier waarop ze dit doen belangrijk is voor mij Of: Mijn ouders vinden mij belangrijk want zij spreken met mij over welke weg zij zullen volgen om het apart wonen te proberen regelen.*

Naar aanleiding van het informeren over bemiddeling kunnen ouders ook peilen naar de bijkomende bekommernissen van de kinderen. Als ouders het kind informeren dat ze in overleg via bemiddeling tot een oplossing proberen komen, scheppen zij bij het kind verwachtingen. Het kind informeren over de resultaten van deze poging is aangewezen. Niet enkel als er een akkoord wordt bereikt maar ook als er geen akkoord wordt bereikt.

Een kind wil meestal weten waarom zijn ouders op een bepaald moment overstappen naar een ander oplossingstraject. Het kan voor het kind heel verwarrend zijn om eerst te horen: *We proberen er in overleg uit te raken* en nadien, zonder te weten waarom, te zien dat zijn ouders stoppen om in overleg te regelen. Voor het kind is het nodig om ook deze overgang te kunnen begrijpen. Niet meer verder gaan via bemiddeling betekent niet: *'mislukken als ouders'*. Ouders hebben zich ingezet en kiezen nu om een andere weg te volgen. Ouders die niet tot een akkoord komen via bemiddeling zetten zich ook voor hun kinderen in. Beslissen om een derde (een rechter) te laten beslissen en op die manier de meningsverschillen en conflicten te stoppen is een evenwaardig oplossingstraject naast het oplossingstraject bemiddeling. Ook dit kan inzet voor het kind zijn. Het voornaamste voor het kind is dat het weet waarom de ouders een andere weg inslaan. Als *'niet in overleg tot een akkoord komen'* de betekenis krijgt van *'ouders mislukken'* dan loert het gevaar om de hoek dat ouders het niet goed doen voor hun kind. Dit heeft geen positieve invloed op het zelfbeeld van de ouders en heeft bijgevolg ook geen ondersteunend effect voor de kinderen.

Meetellen in onderhandeling: Mag/moet ik mee beslissen?

Men kan veronderstellen dat een goed werkende ouderschapsovereenkomst een overeenkomst is die maximaal rekening houdt met zowel de bekommernissen van beide ouders als met de bekommernissen van de kinderen. Kinderen kunnen het gevoel hebben dat ze meetellen omdat er bij het afspreken van regelingen, en in het bijzonder de verblijfsregeling, rekening wordt gehouden met wat zij belangrijk vinden.

Na het apart wonen van de ouders leeft het kind in twee huizen. Welke verblijfsregeling uiteindelijk zal gehanteerd worden heeft een grote invloed op hoe het leven van het kind er na het apart wonen zal uitzien. Of het kind al dan niet het gevoel heeft mee te tellen wordt in belangrijke mate beïnvloed door het gevoel van het kind of er al dan niet rekening gehouden is met zijn bekommernissen inzake de verblijfsregeling. Er is een fundamenteel onderscheid voor een kind tussen ondervinden dat er rekening gehouden wordt met wat het belangrijk vindt en meebeslissen. De meeste kinderen zijn geen vragende partij om mee te beslissen. Zij willen niet de verantwoordelijkheid voor de finale beslissingen nemen.

Het vraagt heel wat inzet van de ouders om via bemiddeling tot een oplossing te komen. Zij kiezen niet voor de gemakkelijkste weg. Samen rond de tafel zitten en zelf de verantwoordelijkheid nemen voor de beslissingen vraagt moed en volharding. Het betekent rechtstreeks de confrontatie aangaan met elkaar, ondanks de vaak bijhorende pijnlijke en moeilijke momenten die dit kan opleveren. Expliciet rekening houden met wat hun kind belangrijk vindt is vaak stille inzet van de ouders. Als het kind deze inzet ook merkt en ondervindt, draagt het bij tot de levenskwaliteit van het kind. Door 'rekening houden met de bekommernissen van het kind' als gespreksonderwerp te introduceren tijdens de bemiddeling steunt u de ouders om daar iets mee te doen t.a.v. het kind. Het is niet de bedoeling dat u vertrekt van een vooropgestelde, enig juiste manier. U vertrekt niet vanuit een vooropgestelde, enige juiste manier. U houdt rekening met hoe ouders hier zelf naar kijken en hierover denken. U bepaalt niet wat er moet gebeuren en geeft geen onmogelijke opdrachten.

Afhankelijk van de kijk van de ouders zijn er bij het bespreekbaar maken veel verschillende startsituaties mogelijk.

Er zijn ouders die bij de start van een bemiddeling zicht hebben op de bekommernissen van hun kinderen. Veel ouders voelen dit intuïtief aan of hebben daarover al met hun kinderen gesproken en blijven dit ook verder doen. Er zijn ook ouders voor wie de drempel om met hun kinderen over de bekommernissen van die kinderen te spreken echter hoog is.

Geregeld hoor je als bemiddelaar: *Het gaat eigenlijk goed met onze kinderen. Het gaat goed op school, ze stellen weinig vragen, alles gaat zowat zijn gewone gangetje.* Kortom, er zijn geen signalen die erop wijzen dat de kinderen het lastig hebben of dat het misschien nodig is om iets extra te doen. Ouders hopen dan vaak in stilte dat het zo mag blijven: *Laat het ons zo houden, alles loopt nu goed.*

Het is niet gemakkelijk en vrij confronterend voor ouders om met hun kinderen te praten over apart gaan wonen, de zorgen die je kind zich maakt te horen, het verdriet en de kwaadheid die er vaak zijn te beluisteren. U kunt in deze situaties de ouders helpen door te reflecteren over wat volgens hen de mogelijke voor- en nadelen zijn om met hun kinderen te spreken over hun bekommernissen.

Er zijn ouders voor wie het extra moeilijk is naar de bekommernissen van hun kinderen te kijken. Scheiden als partners kan immers veel verdriet en onzekerheid geven. Wanneer ex-partners strijden om hun psychologisch evenwicht te herwinnen, is het voor hen soms nodig om een verhaal te ontwikkelen dat hen vooruit helpt bij het vinden van dit evenwicht. Perspectieven en reacties kunnen dan heel verschillend zijn. Wanneer ouders zich emotioneel kwetsbaar voelen, kan het gevoel van ‘gelijk te hebben’ hen helpen om zich gerechtvaardigd te voelen in hun gedachten en gevoelens. Het is dan soms gemakkelijker voor elke ouder om ervan uit te gaan dat je gelijk hebt, door er ook van uit te gaan dat de kinderen hetzelfde willen. Ouders kunnen dan soms het verschil niet meer merken tussen hun eigen beleving en de beleving van hun kind. Daarom kunnen ouders de neiging hebben om aan te nemen dat de visie van hun kind niet anders kan zijn dan hun eigen visie. Vaak is dit echter niet zo. Kinderen kijken anders naar de regelingen en vinden andere dingen belangrijk. U kunt in deze situaties de ouders helpen door het verschil, kijken door de bril van het kind en kijken door de bril van de ouder, bespreekbaar te maken.

Wat is bemiddeling?

Ouders geven hun kind uitleg bij de start van de bemiddeling

• *Wat wil ons kind weten?*

Dit is een overzicht ter inspiratie. Welke informatie ouders zullen geven wordt uiteraard niet bepaald door u. Ouders kunnen ervoor kiezen om minder informatie te geven omdat dit beter past bij hun gewoontes met hun kind.

Relevante informatie kan zijn:

- De verschillende scheidingstrajecten waaronder bemiddeling;
- Wat ouders moeten/kunnen regelen als ze apart gaan wonen;
- Wat zegt de wet over verblijf en ouderlijk gezag;
- Het feit dat kiezen voor bemiddeling onder andere ook te maken heeft met rekening willen houden met wat het kind belangrijk vindt;
- Hoe verloopt een bemiddeling;
- Wat bepaalt mee wat een goede overeenkomst is;
- Wat zijn de stappen als bemiddeling niet tot een overeenkomst leidt;
- Wat zijn verdere stappen als er wel een overeenkomst is;
- Wat zegt de wet over de rechten van het kind;
- Wat vinden de ouders over hoe het kind zich kan inzetten.

• *Waarom uitleg geven over bemiddeling?*

U vertrekt als bemiddelaar niet van wat er moet gebeuren. U gaat uit van de normale manier van uitwisselen van informatie tussen deze ouders en dit kind. U bepaalt niet wat ouders moeten doen. U vertrekt van wat ouders al hebben gedaan, van de inzet van de ouders dusver. Door dit onderwerp bespreekbaar te maken reikt u ouders eventueel nieuwe ideeën aan. Vaak hebben ouders wel met hun kinderen gesproken over het feit dat zij apart gaan wonen. Veel minder vaak hebben ouders erbij stilgestaan dat zij hun kind zelf kunnen helpen door uitleg te geven over het oplossingstraject dat zij zullen volgen. Veel ouders gaan zeer bescheiden om met de grote inzet die ze tonen i.v.m. de manier waarop ze willen regelen. Ze willen hun kinderen ondersteunen door over de eindresultaten te spreken maar niet over het verloop. Uit onderzoek komt naar voor dat, als kinderen ook geïnformeerd worden over het verloop, dat hen kan helpen. Het geeft hen ook de kans om vragen te stellen. Als u zicht hebt op hoe de ouders zelf kijken naar ‘hun kind informeren’, kunt u hier verder op inspelen en even-

tueel bijkomende ideeën met hen doornemen. U kunt, indien de ouders hierin geïnteresseerd zijn, een concreet scenario met hen uitwerken over het geven van informatie. U kunt hulpmiddelen aanreiken voor het geven van informatie.

TIPS

- Stel u geïnteresseerd op in de manier waarop ouders tot hiertoe omgaan met het geven van informatie aan hun kinderen.
- Stel u geïnteresseerd op in hoe het kind omgaat met het krijgen van informatie.

TUSSENKOMSTEN BEMIDDELAAR

- *Jullie hebben daarnet het bemiddelingsprotocol ondertekend. Jullie engageren zich om via bemiddeling naar een oplossing te zoeken. Ik denk geïnteresseerd te hebben dat één van jullie overwegingen daarvoor is dat jullie het belangrijk vinden voor jullie kind om samen naar oplossingen te zoeken. Denken jullie dat jullie kind beseft dat jullie zich inzetten om dit te doen?*
- *Stel dat jullie kind hier zou aanwezig zijn en dat het zou merken dat jullie deze inspanning leveren, wat zou dit voor jullie kind betekenen?*
- *Weet jullie kind dat jullie naar een bemiddelaar gaan om te streven naar een regeling in overleg?*
- *Indien jullie kind zou weten dat jullie naar een bemiddelaar gaan en dat het ook zou weten wat jullie hier doen, hoe zou dat voor jullie kind voelen?*
- *Sommige kinderen hebben grote behoefte aan duidelijkheid. Weten wat de verschillende oplossingstrajecten zijn en welk oplossingstraject zijn ouders nemen zorgt er voor kinderen soms voor dat ze de situatie beter begrijpen. Wat denken jullie dat de behoeften van jullie kind op dit vlak zijn?*

• **Scenario maken**

Indien ouders geïnteresseerd zijn om hun kind meer informatie te geven, kan het nuttig zijn om een concreet scenario te maken. Het maken van een scenario heeft als doel de eventuele verschillende meningen en vragen te bespreken. Het geven van informatie aan het kind kan voor het kind iets bijdragen als er een akkoord is tussen de ouders over wie, wat, wanneer en hoe informatie zal geven.

TIPS

- Vraag de ouders of ze het zinvol vinden om tijd te nemen om na te denken over wie, wat, wanneer en hoe het kind zal geïnformeerd worden.

- Informeren kan maar bijdragen indien het kind ondervindt dat er een akkoord is over de informatie.

TUSSENKOMSTEN BEMIDDELAAR

- *Interesseert het jullie om samen te bekijken op welke manier jullie informatie over bemiddeling aan jullie kind zullen geven?*
- *Is het zinvol dat we tijdens dit gesprek tijd nemen om concreet te bekijken wie wat zal zeggen? Of bespreken jullie dit onderling verder?*
- *Ik heb gemerkt dat sommige ouders het belangrijk vinden om eerst en vooral afspraken te maken over wie, wat, wanneer zal zeggen. Stellen jullie zich daar vragen over?*

MOGELIJKE AFSPRAKEN BIJ HET MAKEN VAN EEN SCENARIO

- *Lijkt het haalbaar/zinnig om de informatie samen te geven of lijkt het beter om dit apart te doen?*
- *Denken jullie dat het beter is om alle kinderen samen te informeren of elk kind apart, of...*
- *Wat is volgens jullie een goed moment voor de kinderen? In het weekend aan de ontbijttafel, of eerder in de privacy van zijn/haar eigen kamer?*
- *Hoe denken jullie dat jullie kind zal reageren?*
- *Stel dat het inderdaad reageert zoals verwacht, zeggen jullie dan 'Ik weet dan wel wat te doen', of hebben jullie daar vragen over?*
- *Stel dat jullie kind totaal anders reageert dan verwacht?*
- *Stel dat jullie kind er helemaal niet op ingaat?*
- *Voor een aantal kinderen is het ook belangrijk om te weten hoe zij verder op de hoogte zullen blijven. Wat denken jullie dat jullie kinderen hierover verwachten?*
- *Wie zal wanneer met de kinderen spreken?*
- *Nadat jullie met de kinderen hebben gesproken, gaan jullie het daar onderling (nog voor de volgende bijeenkomst in bemiddeling) over hebben? Wat verwachten jullie op dat vlak van elkaar?*
- *Gaan jullie achteraf vragen aan de kinderen wat zij van de andere ouder hebben gehoord?*
- *Ik heb al vaker gemerkt dat kinderen niet altijd aan elke ouder dezelfde vragen stellen. Als jullie dit zouden merken, weet dan dat dit niet echt een probleem hoeft te zijn. Sommige kinderen hebben net de bekommernis om bepaalde vragen aan mama te stellen en dan weer andere vragen aan papa. Zeggen jullie hierover iets aan elkaar of niet?*

• *Clausule in het bemiddelingsprotocol voorstellen*

U kunt niet ‘niets’ doen met informatie. Ook kiezen om weinig te informeren is iets doen met informatie. Er ligt geen clausule vast die bepaalt wat ouders moeten doen. Door in het bemiddelingsprotocol een clausule op te nemen die verwijst naar informatie geven, kunt u dit als een aandachtspunt naar voor schuiven. Een clausule inlassen heeft het voordeel dat het normaal is dat er afspraken zijn over hoe het kind geïnformeerd wordt. Als het een ‘standaardonderdeel’ is van uw protocol heeft het ter sprake brengen niets te maken met die ouders en dat kind in hun situatie maar zit het ingebakken in bemiddeling.

VOORBEELD VAN EEN MOGELIJKE CLAUSULE

‘De ouders spreken af dat zij het kind op de volgende manier en over de volgende onderwerpen i.v.m. bemiddeling zullen informeren:’

.....
.....

VOORBEELD VAN MOGELIJKE INVULLING

De ouders engageren zich om hun kind te informeren over de start van een bemiddeling. Zij vinden het belangrijk om aan hun kind uit te leggen wat bemiddeling is, welke verschillende oplossingstrajecten er bestaan, wat zij zullen proberen regelen (gezagsregeling, verblijfsregeling en kostenregeling) tijdens de bemiddeling en wat de wet daarover zegt. Zij engageren zich om bij de afronding van de bemiddeling (al dan niet met een akkoord) hun kind te informeren over de stand van zaken. Zij engageren zich om de manier waarop en het moment van informeren in overleg af te spreken.

• *Folder over bemiddeling voorstellen*

Waarom via een folder?

Het gebruik van de informatiefolder kan een handig middel zijn voor de ouders, het kind en ook voor u als bemiddelaar.

Voor de ouders kan het een houvast zijn om het gesprek met hun kind te starten en te onderhouden. Voor u kan het een handig hulpmiddel zijn om enerzijds uit pragmatische overwegingen (bemiddeling kost tijd en ook geld) niet alles te moeten overlopen met de ouders. Anderzijds kan het helpen om via de folder stof tot reflectie te geven en dus, overeenkomstig uw rol als bemiddelaar, zelf geen inhoudelijk standpunt te moeten innemen. U kunt hierdoor gemakkelijker uit de inhoud blijven. Voor het kind kan het een instrument zijn om direct te

ervaren dat het voor zijn ouders ook meetelt. Het lezen van de folder en die samen met zijn ouders bespreken, geeft ook aanleiding om vragen te stellen. De kans dat het niet bij een eenmalig gesprek blijft wordt groter. Het kind en de ouders kunnen de folder doornemen, herlezen en op basis daarvan meteen of ook later vragen stellen.

Welke informatie vinden ouders en kinderen in de folder?

In de twee folders, folder kind en folder jongere, wordt dezelfde informatie gegeven, aangepast aan de leeftijd. De informatie is gericht naar het kind en gaat over:

- Wat moeten/kunnen ouders regelen als ze apart gaan wonen;
- Informatie over bemiddeling;
- Informatie over andere oplossingstrajecten naast bemiddeling.

Hoe de folder gebruiken?

U kunt de ouders verwijzen naar de site Tweehuizen vanwaar ze de folder kunnen printen en doornemen, om dan de conversatie met hun kind te kunnen aangaan. U kunt zelf de folder aan de ouders geven en op basis daarvan het gesprek over 'het kind informeren' voeren.

TIPS

- Stel de folder niet voor als de enige manier om te informeren maar als een mogelijkheid.
- Bekijk samen met ouders wat voor hun kind eventueel andere relevante informatie kan zijn.

• Bemiddelingsfilmpje voorstellen

Via het filmpje kunnen ouders hun kind tonen wat bemiddeling is. Een filmpje is aanschouwelijk, het kind kan zich makkelijker iets voorstellen bij bemiddeling. Hoe duidelijker en aanschouwelijker dit wordt voor het kind, hoe concreter de conversatie tussen ouders en kind kan zijn.

TIPS

- Ga even na of beide ouders het gebruik van het filmpje zinnig vinden.
- Neem eventueel tijd om voordelen en nadelen op een rijtje te zetten.
- Bekijk of ze het eens zijn over hoe ze dit gaan doen.
- Bekijk of ze er een idee van hebben hoe het kind zou kunnen reageren en wat ze met de eventuele reacties gaan doen.

Ouders geven hun kind uitleg bij de afronding van ‘bemiddeling met overeenkomst’

• *Waarom uitleg geven over het verloop van de bemiddeling?*

Het kind kan zich gerespecteerd voelen en het gevoel hebben mee te tellen als het niet alleen geïnformeerd wordt over wat zijn ouders zullen proberen, maar evengoed over de afloop van wat zij proberen. Indien de ouders tot een akkoord gekomen zijn is het zinvol het kind informatie te geven over de afronding van de bemiddeling. Het kind krijgt hierdoor duidelijkheid dat de periode van zoeken afgerond is en dat de fase van omzetten in de praktijk begint. De ouders hebben zich ingezet om tot een akkoord te komen en hebben daar vaak veel inspanning voor geleverd. Tot een akkoord komen is vaak niet voor de hand liggend en gaat niet vanzelf. Door de kinderen te informeren over de afronding met een akkoord hebben de kinderen ook zicht op de afloop en kunnen de ouders zichzelf een pluim geven. Ouders die zichzelf een pluim geven, geven hun kind de kans om positief over hun ouders te denken. Dit ondersteunt het kind en kan bijdragen aan een prettige ouder-kindrelatie.

• *Scenario maken*

‘Uitleg geven over afronding bemiddeling’ als onderwerp introduceren.

Als bij het begin van de bemiddeling afgesproken werd om op het einde van de bemiddeling het kind te informeren, kunt aan u deze afspraak herinneren. Indien dat niet expliciet werd afgesproken, kunt u dit onderwerp toch opnieuw ter sprake brengen. De focus kan liggen op het verloop van de bemiddeling zelf, de inspanningen die de ouders geleverd hebben. Eventueel kunnen de ouders ook iets zeggen over een aantal moeilijke momenten die er geweest zijn en over hoe zij beiden staan tegenover de overeenkomst.

Ouders erkennen in hun inzet om tot een akkoord te komen wordt vaak uit het oog verloren op het einde van de bemiddeling. Doorheen de bemiddeling zetten ouders stappen en evolueren ze in de richting van een akkoord, waardoor de inzet die dat heeft gekost op de achtergrond geraakt. Het wordt bijna voor de hand liggend en iets normaals.

Dit is het vaak zeker niet. U kunt dit doorbreken door terug te kijken op het verloop en eventueel de moeilijke momenten opnieuw in beeld te brengen. Dat kan ouders ondersteunen de stap te zetten om hun inzet zichtbaar te maken en met hun kinderen te delen. Als bemiddelaar een klein ritueelje inlassen om

eventjes stil te staan bij en ‘te klinken op het resultaat dat de ouders hebben bereikt’ is misschien wel op zijn plaats.

TIPS

- Geef feedback aan de ouders over de inzet die u bij beiden hebt gezien in de loop van de bemiddeling.
- Geef eventueel een aantal voorbeelden van momenten waarvan u als bemiddelaar denkt dat ze voor de een of de ander moeilijk waren.
- Waak er bij het geven van feedback en voorbeelden over dat die geformuleerd zijn als een hypothese.
- Waak erover dat zowel de feedback als de voorbeelden uw rol van evenwichtsbewaker niet in het gedrang brengen.
- Waak erover dat het pluimen zijn voor de ouders en geen pluimen voor u als bemiddelaar.

TUSSENKOMSTEN BEMIDDELAAR

- *Jullie hebben daarnet de ouderschapsovereenkomst ondertekend. Ondanks de meningsverschillen in het begin zijn jullie tot een akkoord gekomen. Hadden jullie dit zelf verwacht?*
- *Deze overeenkomst is er niet zomaar gekomen. Ik heb gemerkt dat jullie beiden heel wat inspanning hebben geleverd om de soms moeilijke ‘knopen’ uiteindelijk door te hakken. Mag ik daar toch eventjes iets over zeggen?*
- *Er zijn ook een aantal moeilijke momenten geweest, maar ondanks die momenten hebben jullie toch volgehouden. Soms was het denk ik voor u als vader En voor u als moeder*
- *Hoe zouden jullie kinderen hiernaar kijken?*
- *Stel dat jullie kinderen zicht zouden hebben op hoe jullie dit hier hebben gedaan, hoe denken jullie dat zij zich zouden voelen bij de inspanning van hun ouders?*

• **Concreet scenario maken**

Bij de afronding van een bemiddeling is het evenwicht tussen de ouders soms broos. Het blijft vaak zinvol om te bekijken of de ouders een akkoord hebben over wie, wat, wanneer zal zeggen over hoe de bemiddeling verlopen is. Vaak hebben de ouders daar een eigen manier voor en is het niet nodig om een scenario te schrijven. Soms blijft het van belang om de achterdocht over ‘wie zegt wat aan de kinderen’ weg te nemen en daarover duidelijke afspraken te maken.

Ouders die beiden weten wat ze zullen zeggen, hoe ze dit zullen zeggen en ook wanneer, voelen zich vaak veiliger bij het geven van informatie.

TIPS

- Vraag de ouders of ze het zinvol vinden om na te denken over wie, wat, wanneer en, hoe aan het kind zal zeggen.
- Informeren kan slechts helpen als het kind ondervindt dat er een akkoord is over de informatie.

MOGELIJKE AFSPRAKEN BIJ HET MAKEN VAN EEN SCENARIO

- *Lijkt het haalbaar/zinnig om de informatie samen te geven of lijkt het beter om dit apart te doen?*
- *Denken jullie dat het beter is om alle kinderen samen te informeren of elk kind apart, of...*
- *Wat is volgens jullie een goed moment om de kinderen te informeren? In het weekend aan de ontbijttafel, of eerder in de privacy van zijn/haar eigen kamer?*
- *Hoe denken jullie dat jullie kind zal reageren?*
- *Stel dat jullie kind inderdaad reageert zoals verwacht, zeggen jullie dan: 'Ik weet dan wel wat te doen' of hebben jullie daar vragen over?'*
- *Stel dat jullie kind totaal anders reageert dan verwacht?*
- *Stel dat jullie kind er helemaal niet op ingaat?*
- *Sommige kinderen willen graag weten hoe ze op de hoogte zullen blijven. Wat denken jullie dat jullie kinderen hierover verwachten?*
- *Wie zal wanneer met de kinderen spreken?*
- *Nadat jullie met de kinderen hebben gesproken, gaan jullie het daar onderling over hebben? Wat verwachten jullie op dat vlak van elkaar?*
- *Gaan jullie achteraf aan de kinderen vragen wat zij van de andere ouder hebben gehoord?*

Ouders geven hun kind uitleg bij afronding 'bemiddeling zonder overeenkomst'

- ***Waarom uitleg geven over de overstap naar een ander traject?***

Als de bemiddeling afgerond wordt zonder een akkoord volgt er vaak een periode van onduidelijkheid over het verdere verloop. Ouders kunnen beslissen om af te wachten en gedurende een bepaalde periode met tijdelijke regelingen verdergaan. Of zij stappen over naar een ander oplossingstraject waarbij een

derde (bijvoorbeeld een rechter in het kader van een EOO) zal beslissen. De context verandert en dit heeft invloed op de onderlinge relatie tussen de ouders en dus ook op het kind. Door het kind bij de start van de bemiddeling te informeren over de bemiddeling hebben de ouders bij het kind bepaalde verwachtingen gewekt. Voor het kind kan het verwarrend zijn geen informatie te krijgen over de verandering van koers. *Waarom doen mijn ouders niet verder wat ze gezegd hebben? Hoe komt het dat mijn mama nu niet meer verder wil praten met mijn papa? Waarom wordt papa nu zo boos op mama? Heb ik iets gedaan, is het mijn schuld?*

In deze omstandigheden blijft het heel belangrijk dat het kind ervaart dat het meetelt. Dat het antwoorden krijgt op zijn vragen. Dat het ondervindt dat paniek niet nodig is. Dat het kind er voor niets tussen zit. Als ouders beslissen, of één ouder beslist om niet meer verder te kiezen voor bemiddeling, geeft dit geregeld aanleiding tot een conflictueuze sfeer. Een (of beide) ouders is ontgoocheld, voelt dit aan als een mislukking, geeft de ander de schuld van het niet bereiken van een akkoord. Het is niet makkelijk voor ouders om in deze omstandigheden de alertheid te hebben om hun kind hierover te informeren. Laat staan om samen te zoeken naar wat ze aan hun kind zullen zeggen. Ouders zijn zelf soms in paniek, weten niet goed wat te doen of wat er zal volgen. Hun gedachten en gevoelens worden hierdoor soms helemaal ingenomen. Weloverwogen nadenken over de ondersteuning van hun kind is op die momenten niet gemakkelijk. Sommige ouders vrezen dat hun kind ontgoocheld zal zijn en willen het niet extra belasten.

• **Scenario maken**

‘Uitleg geven over afronding bemiddeling’ als onderwerp introduceren.

Er bestaan verschillende, evenwaardige oplossingstrajecten. Ouders die niet via bemiddeling tot een regeling komen zijn geen minder goede ouders of zijn geen ouders die mislukken. Kiezen voor een ander oplossingstraject kan een even zinvolle keuze zijn. Uiteraard staat u als bemiddelaar achter het oplossingstraject via bemiddeling. Uiteraard is de kans dat kinderen zich niet gekneld voelen groter als ouders kiezen voor een weg in overleg. Ondanks dat zijn noch ouders, noch kinderen geholpen met een bemiddelaar die de boodschap geeft *‘jullie mislukken’*. Dit draagt niet bij tot een positief zelfbeeld van de ouders en draagt ook niets bij voor het kind. Ouders proberen overtuigen om in het belang van hun kind toch verder te gaan met bemiddeling is een risicovolle onderneming.

Als de bemiddeling wordt stopgezet in een gespannen sfeer is het niet altijd gemakkelijk om communicatie daar rond naar voren te schuiven. Het werkt vaak gemakkelijker als u bij de start van de bemiddeling niet alleen oog hebt voor de informatie die ouders geven over bemiddeling aan hun kind, maar ook stilstaat bij ‘wat als er geen akkoord bereikt wordt’. Is er bij het begin van de bemiddeling hierover al gesproken of zelfs een afspraak gemaakt, dan kunt u hierop steeds terugvallen. Als dit voor de eerste keer ter sprake komt zodra men al beslist heeft om te stoppen, kan het voor de ouders moeilijk zijn om de relevantie van dit onderwerp te zien.

TIPS

- Vraag de ouders of ze het zinvol vinden om te bekijken wat ze aan hun kind zullen zeggen.
- Blijf af van de inhoud van de eventuele meningsverschillen tussen de ouders over wat wiens fout is.
- Probeer de inzet die er wel is geweest bij beiden te blijven zien en ook te benoemen.

TUSSENKOMSTEN BEMIDDELAAR

- *Jullie hadden gekozen voor een weg via bemiddeling om tot een oplossing te komen. Dat is geen makkelijke opgave. Uiteraard sta ik achter bemiddeling, anders zou ik dit werk niet doen. Ik ben er echter ook van overtuigd dat er niet één juist oplossingstraject bestaat. Soms is het mogelijk om via bemiddeling tot een akkoord te komen, soms is dit niet mogelijk. Bemiddeling is niet ‘alles heilig makend’. Voor mij betekent dit geen mislukking. Jullie willen allebei dat er oplossingen komen, dat lijkt mij vrij duidelijk.*
- *Bij de start van de bemiddeling hebben jullie jullie kind geïnformeerd over wat bemiddeling is en wat jullie gaan doen. Jullie kind heeft toen ook heel wat vragen gesteld naar aanleiding van die uitleg. Herinneren jullie zich dat nog? Jullie vonden het allebei belangrijk dat jullie kind kon ondervinden welke inspanning jullie leverden. Vinden jullie het oké om ook tijd te nemen voor wat jullie over de keuze voor een ander oplossingstraject gaan zeggen?*
- *Ik denk te horen dat jullie zich wat ontgoocheld voelen dat er geen akkoord is. Het lijkt mij verstaanbaar dat jullie het gevoel kunnen hebben dat het jammer is dat jullie inzet niet het gewenste resultaat heeft. Ook beslissingen genomen door een rechter kunnen voor een oplossing zorgen. Wat denken jullie dat jullie kind zich hierbij afvraagt?*

- *Als jullie kind zou ondervinden dat jullie ook nu informatie geven over de verandering van koers, wat denken jullie dat het effect daarvan zou zijn op jullie kind?*
- *Ik heb al een aantal keren gemerkt dat als ouders uitleg geven over het waarom van een ander traject, kinderen dan het gevoel hebben: ‘Mijn mama en papa vinden mij belangrijk want ze zorgen ervoor dat ik kan begrijpen wat er gebeurt en waarom dit gebeurt’.*

• **Concreet scenario maken**

Ouders beleven het stopzetten zonder akkoord vaak zelf als een mislukking. Het is niet de bedoeling om deze gedachten en emoties weg te nemen, ze te verwerpen of ze te ontkennen. Het is de bedoeling om er iets naast te zetten. Ouders hebben zich gedurende een bepaalde periode ingezet om in overleg tot een regeling te komen. Behalve dat ze het gewenste resultaat niet bereiken, betekent dit niet dat dit niets heeft opgeleverd. De ouders hebben in elk geval geprobeerd en ze hebben zich sowieso ingezet. Door er iets anders naast te zetten vergroot de kans dat ouders het gevoel hebben dat ze iets zinvol kunnen zeggen tegen hun kind. Als bemiddelaar kunt u de inzet van beide ouders ter sprake brengen. Op die manier reikt u inspiratie en woorden aan die het de ouders gemakkelijker kunnen maken om de stap te zetten naar uitleg aan hun kind. Ouders willen niet dat hun kind naar hen kijkt als ouders die mislukken. Ze willen hen deze ontgoocheling besparen en vinden van daaruit niet altijd de woorden die toch relevant zijn voor hun kind.

TIPS

- **Formuleer hypothesen over wat u aan inzet bij hen denkt gezien te hebben.**
- **Zorg dat er evenwicht is in wat u formuleert: inzet van de ene en van de andere ouder evenwaardig naast elkaar.**

VOORBEELDEN VAN MOGELIJKE UITLEG

- *Mama en papa hebben veel gepraat. Mama vindt een aantal dingen belangrijk en papa vindt een aantal andere dingen belangrijk. Mama weet wat papa belangrijk vindt, maar denkt daar anders over. Papa weet wat mama belangrijk vindt en denkt daar anders over. Mama en papa zullen nu vragen aan de rechter om te beslissen. Mama en papa denken dat het nodig is dat er een beslissing wordt genomen en dat iemand anders zegt hoe dat moet gebeuren. Mama en papa vinden het niet goed om te blijven praten*

en te discussiëren. Soms hebben mensen een verschillend idee en dan is het soms nodig dat iemand anders beslist.

- *Over een aantal dingen hebben mama en papa een akkoord. Over een aantal andere dingen niet. Mama denkt over sommige dingen dat haar oplossing de beste is en papa denkt dat zijn oplossing de beste is. Soms hebben mama en papa daar wat ruzie over en mama en papa willen eigenlijk geen ruzie maken. Mama en papa denken dat het beter is dat de rechter gaat zeggen wat ze het beste doen. Mama en papa vinden het beter dat de ruzies niet te lang duren en dat er oplossingen komen.*

Mag/moet ik mee beslissen?

In welke mate willen de ouders dat hun kind meetelt in de regelingen?

- ***Wat betekenen onze regelingen voor ons kind?***

Ouders en kinderen beïnvloeden elkaar voortdurend. Ouders hebben invloed op hun kind en het kind heeft invloed op zijn ouders. Elke ouder-kindrelatie is op vlak van beïnvloeding op een unieke manier georganiseerd. Er bestaat niet zoiets als: je moet als ouder ‘zoveel beïnvloeding’ toelaten om een goede ouder te zijn en vanaf een bepaald punt laat je teveel beïnvloeding toe. Elke ouder-kindrelatie is op een unieke manier georganiseerd als het gaat over de balans tussen leiding geven en leiding aanvaarden bij het afspreken of regelen van bepaalde onderwerpen.

Hoeveel en welke invloed laat de ouder toe en hoeveel en welke invloed laat het kind toe? Bijvoorbeeld: *Iedereen heeft een vrije dag*. In het ene gezin zullen de ouders beslissen waar ze naartoe trekken om een leuke dag te hebben. In het andere gezin zullen de ouders vragen aan hun kinderen wat ze graag zouden doen en zal er dan in overleg iets worden uitgekozen. Voor sommige kinderen zal het beslissen van de ouders goed werken en voor andere kinderen dan weer niet. Hoeveel leiding u moet nemen als ouder en hoeveel u moet loslaten ligt met andere woorden niet vast. In de meeste gezinnen heeft men zo zijn eigen manier gevonden in de wisselwerking tussen geven en nemen. ‘Goed werken’ betekent dat zowel ouder als kind het gevoel hebben dat er voldoende rekening gehouden wordt met wat iemand belangrijk vindt. Sommige kinderen zullen het vervelend vinden om zelf voorstellen te moeten doen en andere zullen het dan weer vervelend vinden om er geen te kunnen doen. Dit kan ook sterk variëren naargelang de leeftijd en de levensfase van het kind.

Vele ouders willen hun kinderen niet nog meer belasten en kiezen er dan ook voor om zelf eerst alles te regelen en pas dan de getroffen regelingen aan hun kinderen mee te delen. Dit vanuit de hoop dat het kind zich minder zorgen zal maken als het bij het horen van de beslissing van het apart wonen, meteen ook de regelingen te horen krijgt. Ouders proberen op die manier veel verantwoordelijkheid te nemen voor hun kinderen. Dit kan goed werken, maar niet altijd. Het kind kan het gevoel krijgen dat er geen rekening gehouden is met wat het zelf belangrijk vindt. Met andere woorden, dat het niet echt kan zeggen wat het zelf belangrijk vindt. Ervoor zorgen dat het kind het gevoel heeft mee te tellen is dus een evenwichtsoefening voor de ouders.

Evenwicht tussen enerzijds door voldoende duidelijkheid te geven voor voldoende veiligheid zorgen en anderzijds door voldoende opening te laten voldoende rekening te houden met. Dit is geen gemakkelijke evenwichtsoefening. Bij een belangrijke reorganisatie als het apart gaan wonen is het zinnig om even stil te staan bij de manier van leiding nemen en de manier van leiding overlaten aan de kinderen. En dat in alles wat moet geregeld worden.

U hebt niet de opdracht om te bepalen en/of aan de ouders aan te geven wat de goede of de minder goede manier is. Het komt er wel op aan om samen met de ouders tijdens de bemiddeling hierover na te denken. Reflecteren over wat zij een goede manier vinden om met beïnvloeding om te gaan. Welke manier hen past binnen de bestaande gewoontes en vanuit hun specifieke ouder-kindrelatie op dit vlak.

• *Hoe geven wij leiding en hoe nemen wij leiding?*

Ouders moeten over een aantal onderwerpen (gezagsregeling, verblijfsregeling en kostenregeling) spreken om hun ouderschap zakelijk te regelen. Hoe de ouders zullen omgaan met de invloed van hun kind op de uiteindelijke regelingen is niet altijd een voor de hand liggend onderhandelingsonderwerp. Het is een onderwerp waar ouders meestal wel zelf van alles rond voelen maar vaak niet de nodige woorden (kunnen) vinden. Als bemiddelaar kunt u de ouders woorden geven om dit bespreekbaar te maken. Het is niet de bedoeling om een theoretische uitleg te geven en de ouders iets te leren. Het is ook niet de bedoeling om te proberen de ouders te 'doen inzien' hoe belangrijk dit wel is. Ouders hebben al genoeg hooi op de vork tijdens de overgangperiode van samenwonen naar apart wonen. De kunst is dit onderwerp op zo'n manier aanbrengen dat ouders zich aangesproken voelen om hier ook iets mee te doen.

Zodra dit onderwerp geïntroduceerd is, zal blijken of de ouders hier reeds bij stilgestaan hebben. Indien dit nog niet het geval is werkt het vaak goed om toch een aantal vragen te stellen en voor te stellen om hier tijdens een volgende bijeenkomst op terug te komen. Dit geeft de ouders tijd om daar zelf over na te denken en hun mening te vormen. Als blijkt dat de ouders daar al over nagedacht hebben, zal snel blijken of zij hierover vrij gelijklopende of vrij verschillende meningen hebben. Als blijkt dat er meningsverschillen over bestaan, kunt u voorstellen om dit als een mogelijk onderhandelingsonderwerp te bespreken en te proberen tot een akkoord te komen.

TIPS

- Vraag de ouders of ze het zinvol vinden om hier verder over te reflecteren.
- Vertrek van: 'Ik ben geïnteresseerd in jullie (unieke) manier van omgaan met leiding geven en leiding aanvaarden.'
- Gebruik voorbeelden om duidelijk te maken wat u precies bedoelt.
- Vertrek vanuit de vraag: 'Hoe zijn de ouders er tot hiertoe mee omgegaan?'
Stel pas nadien vragen over hoe ze er nu wensen mee om te gaan.

TUSSENKOMSTEN BEMIDDELAAR

- *Herinneren jullie zich dat jullie tijdens de eerste bijeenkomst afgesproken hebben dat jullie ook zouden bekijken wat de bekommernissen van de kinderen zijn op dit moment? Hebben jullie er zicht op waar zij momenteel mee bezig zijn, wat ze zich afvragen?*
- *Hebben jullie er zicht op in welke mate de kinderen zouden willen dat jullie ook met hen spreken over mogelijke regelingen?*
- *Ik meen te horen dat jullie zich afvragen in welke mate en op welke manier jullie de kinderen wel of niet kunnen betrekken als het gaat over de verblijfsregeling, klopt dit?*
- *Jullie vinden het beiden precies belangrijk om jullie kinderen niet extra te belasten over het apart wonen. Hebben jullie al nagedacht over wat de mogelijke manieren zijn om hen niet extra te belasten?*
- *Als jullie vroeger afspraken maakten in het gezin, bijvoorbeeld waar u op vakantie zou gaan, wat waren dan jullie gewoontes? Hadden jullie de gewoonte eerst samen als ouders uit te kijken en dit daarna voor te leggen aan jullie kinderen, of hadden jullie eerder de gewoonte hen op voorhand te bevragen en dan nadien te beslissen? Of misschien hadden jullie nog andere gewoontes?*
- *Als er beslissingen moesten genomen worden, bijvoorbeeld een school kiezen voor de kinderen, hoe verliep dit dan? Vonden jullie kinderen het*

belangrijk om daar ook hun zeg te over te doen of hadden zij liever dat jullie gewoon beslisten?

- *Wat denken jullie dat er voor jullie kinderen belangrijk is inzake de verblijfsregeling. Denken jullie dat zij behoefte hebben om daar met jullie over te spreken en te vertellen wat zij in dat verband belangrijk vinden? Wat zijn hun behoeften op dat vlak, denken jullie?*
- *Jullie hebben in deze periode zoveel te regelen en zoveel aan jullie hoofd. Het is misschien nog niet mogelijk geweest om ermee bezig te zijn hoe jullie de kinderen het gevoel gaan geven dat ze belangrijk zijn in het komen tot regelingen. We hebben daar nu eventjes over van gedachten gewisseld. Vinden jullie het zinnig als we zouden afspreken dat jullie elk apart wat tijd nemen om dit verder te bekijken en we daar dan aan het begin van onze volgende bijeenkomst op terugkomen?*
- *Jullie hebben duidelijk een verschillend idee over op welke manier jullie de kinderen best ruimte geven in het komen tot regelingen. Ik stel voor dat we wat tijd nemen om te bekijken wat jullie beiden hieraan belangrijk vinden en bekijken of jullie een akkoord kunnen vinden over de uiteindelijke manier die jullie zullen hanteren.*

• **Is er een verschil tussen meetellen en mee beslissen?**

Kinderen zijn meestal geen vragende partij om zelf te beslissen i.v.m. regelingen die met hen te maken hebben. Het gevoel van verantwoordelijkheid dat gekoppeld is aan het nemen van beslissingen willen de meeste kinderen niet. De meeste ouders merken dat kinderen geen vragende partij zijn om te beslissen. Ouders die dit merken vinden soms geen manier om aan hun kinderen te laten zien dat ze rekening willen houden met hen. Vaak is dit omdat ouders vrezen dat ze hun kind het gevoel gaan geven dat ze moeten beslissen. Indien dit onderwerp niet aan bod komt, kunt u dit zelf ter sprake brengen.

TIPS

- Vraag de ouders of ze het zinvol vinden om hierover te reflecteren.
- Vertrek vanuit: 'Ik ben geïnteresseerd in jullie idee over het onderscheid tussen het gevoel van mee te tellen en het gevoel mee te beslissen'.
- Vertrek niet vanuit uw eigen standpunt maar vanuit wat ouders zelf denken.
- Stel ouders voor om het professorenfilmje te bekijken en dit nadien te bespreken.
- Gebruik voorbeelden om duidelijk te maken wat u precies bedoelt.

- **Neem tijd om ouders vragen te stellen over wat zij denken dat het gevoel te moeten meebeslissen bij kinderen wel of niet teweegbrengt.**

TUSSENKOMSTEN BEMIDDELAAR

- *Er is vaak veel discussie over moeten/mogen kinderen nu meebeslissen over de regelingen of niet. Hebben jullie er zicht op wat er vanuit onderzoek daarover gedacht wordt? Interesseert het jullie om daar wat meer over te horen?*
- *Zijn er in het verleden al momenten geweest dat jullie kind in de positie zat om zelf te moeten beslissen? Wat hebben jullie toen gemerkt?*
- *Hoe denken jullie dat het voor jullie kind voelt als hij/zij denkt hierover te moeten beslissen?*
- *Is er volgens jullie een verschil tussen jullie kind het gevoel geven van 'Ik ondervind dat het belangrijk is wat ik voel' en 'Ik ondervind dat mijn ouders willen dat ik een stelling inneem.'*
- *Wat denken jullie dat mogelijke effecten zijn voor jullie kinderen als zij het gevoel hebben dat jullie zouden willen dat zij een keuze maken?*
- *Ik stel voor dat we even tijd nemen om op een rijtje te zetten wat volgens jullie de voordelen en nadelen zijn van wel of niet meebeslissen. Op basis daarvan wordt het misschien mogelijk voor jullie om een keuze te maken.*
- *Jullie hebben elk apart naar het professorenfilmpje gekeken. Hebben jullie daar dingen gezien die jullie vooruit helpen?*
- *Stel dat jullie kinderen hier rond de tafel zouden zitten en ik zou aan hen vragen: 'wat zouden jullie willen dat jullie mama en papa doen, dat jullie zelf moeten beslissen of dat zij de beslissing nemen'. Wat denken jullie dat zij zouden zeggen?*

• **Hoe spreken wij over onze bekommernissen?**

U houdt er uiteraard rekening mee hoe de ouders zelf kijken naar, denken over, en spreken met hun kinderen over hun bekommernissen. U vertrekt niet vanuit: 'Ik zal jullie uitleggen hoe jullie het best met jullie kinderen spreken.' Om in overeenstemming te blijven met uw rol als bemiddelaar vertrekt u opnieuw niet vanuit de positie van inhoudelijk deskundige. Het feit dat de regelingen zullen gebaseerd worden op de bekommernissen van de ouders en de bekommernissen van de kinderen is wel een inhoudelijk standpunt dat in de onderhandelingen over de oplossingstrajecten is besproken en waartoe de ouders zich hebben geëngageerd. Er is dus een fundamenteel onderscheid tussen een inhoudelijk standpunt innemen over een aantal werkingsprincipes van bemiddeling en een

inhoudelijk standpunt innemen over wat u als bemiddelaar vindt dat het belang is van de kinderen.

TIPS

- Stel geïnteresseerde vragen om zicht te krijgen op zowel het kind, als de ouder, als de relatie ouder-kind i.v.m. het 'spreken met woorden'.
- Stel geïnteresseerde vragen om zicht te krijgen op zowel het kind, als de ouder, als de relatie ouder-kind i.v.m. het spreken via doe-taal.
- Als u merkt dat de ouders het moeilijk vinden, twijfelen of weigerachtig zijn, erken het feit dat dit moeilijk is.
- Vraag de ouders naar op welke bekommernissen van hun kinderen ze nu al zicht hebben.

TUSSENKOMSTEN BEMIDDELAAR

- *Herinneren jullie zich dat jullie tijdens de eerste bijeenkomst afgesproken hebben dat jullie ook tijd zouden nemen om te bekijken wat de bekommernissen van de kinderen zijn op dit moment? Wat weten jullie daar nu al over?*
- *Wat zijn jullie gewoontes tot hiertoe bij moeilijke of ingrijpends gebeurtenissen?*
- *Als jullie kind geconfronteerd wordt met iets wat moeilijk is voor hem/haar wat helpt jullie kind, merken jullie?*
- *Doet jullie kind makkelijk uitspraken als jullie bijvoorbeeld een conflict hebben gehad? Of wat merken jullie dat hij/zij dan doet?*
- *Hebben jullie de gewoonte om vooral met woorden te spreken of hebben jullie ook of vooral andere manieren om met jullie kind te spreken? Sommige ouders vragen bijvoorbeeld aan hun kind om een tekening te maken en komen op die manier te weten wat er bij hun kind leeft.*
- *Welke manier zien jullie zelf om te weten te komen wat jullie kinderen bezighoudt?*
- *Begrijp ik het goed dat jullie wat twijfels hebben over het feit of het wel goed is om daar rechtstreeks met hen over te spreken? Ik hoor u precies zeggen, mijnheer: 'Als vader denk ik dat het wel goed zou zijn om dat te doen, maar ik aarzel en vind dit niet gemakkelijk.' Ik hoor u, mevrouw, als moeder zeggen: 'Ik vrees dat het te belastend zou kunnen zijn voor hen.' Jullie hebben er dus duidelijk al over nagedacht wat het voor hen zou betekenen om daar met hen over te spreken. Op zich houden jullie eigenlijk al rekening met wat jullie denken dat voor hen belangrijk is. Denken jullie dat jullie kinderen ook weten dat jullie zich daarvoor inzetten?*

- *Stel dat jullie er zouden voor kiezen om te spreken over de bekommernissen van jullie kind, zou het kunnen dat, naast het feit dat dit niet makkelijk is, bij hem/haar ook het gevoel zou kunnen ontstaan van ‘mijn mama en mijn papa vinden het precies goed dat ik iets zeg over de zorgen die ik mij maak’?*
- *Zou het kunnen dat bij hem/haar het gevoel ontstaat: ‘ik vind het leuk om te merken dat mijn mama en mijn papa het goed vinden dat ik niet alles leuk of gemakkelijk vind’.*
- *Mevrouw, ik denk te merken dat u als moeder meer de gewoonte hebt om te spreken met uw kind door het dingen te laten ondervinden, bijvoorbeeld door eens extra te knuffelen of een knipoog te geven. Klopt dit?*

• **Scenario maken**

Ouders zijn meestal bereid om de bekommernissen van hun kinderen te verkennen ondanks dat ze dit moeilijk vinden. Alleen weten ze vaak niet echt hoe daaraan te beginnen. Door samen met de ouders te zoeken naar een concreet scenario, naar een concrete manier van aanpakken om de bekommernissen te verkennen, wordt het vaak gemakkelijker voor hen om dit te doen.

Tijd nemen om met de ouders een concreet scenario te draaien zorgt er ook voor dat de ouders ondervinden dat wat ze als moeilijk ervaren inderdaad niet zo gemakkelijk en voor de hand liggend is. Hierdoor kunnen ze zich gesteund voelen om iets moeilijks toch te proberen. Het is niet de bedoeling dat de ouders de standpunten van hun kinderen i.v.m. de verblijfsregeling gaan bevragen. Het is wel de bedoeling te zoeken naar wat de achterliggende bekommernissen van de kinderen zijn als zij denken aan wonen in twee huizen.

Het zijn immers enkel de kinderen die in twee huizen zullen wonen. De ouders gaan elk in één huis wonen. Het perspectief van de kinderen is hierdoor vaak verschillend. Daardoor hebben de kinderen vaak andere zorgen of vragen zij zich andere dingen af dan de ouders.

U weet als bemiddelaar dat het niet altijd even gemakkelijk is voor mensen om het onderscheid tussen standpunten en bekommernissen te verstaan. U zoekt samen met de ouders hoe ze dit onderscheid op een duidelijke manier kunnen uitleggen aan hun kinderen. Als dat onderscheid niet duidelijk gemaakt wordt is de kans groot dat de ouders vooral standpunten van de kinderen bevragen. En dan wordt de grens voor het kind tussen meetellen en meebeslissen heel vaag.

TIPS

- Ga na of het onderscheid tussen standpunten en bekommernissen voor de ouders duidelijk is.
- Zoek samen met hen naar een uitleg over bekommernissen die de ouders kunnen gebruiken.
- Draai een scenario op maat. Het goede of het slechte scenario bestaat niet. Enkel wat voor de ouders haalbaar is kan voor hen werken. Geef geen onmogelijke opdrachten.
- Bespreek op voorhand een aantal moeilijkheden die zich zouden kunnen voordoen. Het vooraf afgesproken scenario geeft geen garantie op een vlot verloop.
- Leg uit wat de verdere bedoeling is en bespreek dat op voorhand. Op die manier is het duidelijk dat er ook iets zal gebeuren met wat uit het gesprek naar voren komt.

TUSSENKOMSTEN BEMIDDELAAR

voor de inhoud van het gesprek zelf

- *Om de kans dat het goed werkt voor jullie kinderen te vergroten, kunnen jullie eerst kort iets zeggen over waarom jullie met hen spreken en dat jullie daar beiden mee akkoord gaan om dat te doen. Bijvoorbeeld: 'Mama en papa hebben afgesproken dat we allebei met jullie apart gaan samenzitten. Mama vindt dat goed en papa vindt dat ook goed. Mama weet dat papa dit zal doen en papa weet dat mama dit zal doen.'*
- *Zoals gezegd het is hierbij niet de bedoeling om de kinderen mee te laten beslissen, maar wel om rekening te houden met wat zij belangrijk vinden, herinneren jullie zich dat nog? Zijn jullie het daar onderling over eens?*
- *Het is niet altijd even gemakkelijk om het verschil tussen de standpunten en de bekommernissen duidelijk te maken. Wat ik al gehoord heb van ouders is dat de volgende uitleg wel kan werken: 'Jullie weten dat we bij iemand gaan, een bemiddelaar, om te proberen afspraken te maken over het wonen in twee huizen. Mama en papa vinden het allebei belangrijk om goed te weten waar we daarbij aan moeten denken. Mama zou als ze hierover met papa spreekt, graag weten waar ze dan allemaal moet aan denken opdat het voor jullie ook goed zou kunnen zijn. Misschien moet mama eraan denken dat jullie niet graag een valies meenemen naar school, of dat er spullen op de twee plaatsen moeten zijn, of'.
'*
- *Jullie zeggen dat jullie dochter niet zo een prater is. Stel dat u aan haar zou vragen om een tekening te maken die u dan samen met haar zult doorne-
men, denkt u dat dit voor haar een gemakkelijker manier is om te spreken?*

- *Stel dat jullie aan jullie zoon voorstellen om de site Tweehuizen te bekijken en dat jullie nadien met hem daarover zullen spreken. Denkt u dat dit goed zou kunnen werken? Denkt u dat hij liefst zou hebben dat jullie de website samen met hem bekijken of doet hij dit liever op zijn eentje eerst apart?*

Onderwerpen om bij stil te staan voor het draaien van het scenario

- *Lijkt het haalbaar/zinnig om dit gesprek samen te doen of denken jullie dat het beter is om het elk apart te doen?*
- *Denken jullie dat het beter is om het met alle kinderen samen te doen of met elk kind apart of*
- *Wat is volgens jullie een goed moment om de kinderen te informeren? In het weekend aan de ontbijttafel, of eerder in de privacy van zijn/haar eigen kamer?*
- *Hoe denken jullie dat jullie kind zal reageren?*
- *Stel dat het inderdaad reageert zoals verwacht, zeggen jullie dan: ‘Ik weet dan wel wat te doen’, of hebben jullie daar vragen over?*
- *Stel dat jullie kind totaal anders reageert dan verwacht?*
- *Stel dat jullie kind er helemaal niet op ingaat?*
- *Voor veel kinderen is het ook belangrijk om te weten wat er achteraf zal gebeuren met wat zij zeggen. Dit vergroot vaak de veiligheid. Wat gaan jullie hierover zeggen?*
- *Wie zal wanneer met de kinderen spreken?*
- *Nadat jullie met de kinderen hebben gesproken, gaan jullie het daar onderling (nog voor de volgende bijeenkomst in bemiddeling) over hebben? Wat verwachten jullie op dat vlak van elkaar?*
- *Gaan jullie achteraf vragen aan de kinderen hoe het gesprek met de andere ouder is geweest?*
- *Ik heb al vaker gemerkt dat kinderen niet altijd aan elke ouder dezelfde vragen stellen. Als jullie dit zouden merken, weet dan dat dit niet echt een probleem hoeft te zijn. Sommige kinderen hebben net de bekommernis om bepaalde vragen aan mama te stellen en dan weer andere vragen aan papa. Tijdens onze volgende bijeenkomst kunnen we dan uitzoeken wat met de beide bekommernissen kan gebeuren.*
- *Het is de bedoeling dat jullie de bekommernissen tijdens onze volgende vergadering meebrengen, zodanig dat we daar bij de verdere bespreking rekening kunnen mee houden. Op welke manier gaan jullie die bijhouden?*

Ouders hebben een akkoord over de bekommernissen

• *Wat vindt ons kind belangrijk?*

Het gesprek met de kinderen kan heel verschillend verlopen zijn. Soms komen ouders met ongeveer gelijkaardige bekommernissen en hebben zij ongeveer hetzelfde gehoord/begrepen. Soms komen de ouders met totaal verschillende inhouden. Soms zijn de ouders het meteen eens over hoe zij naar de bekommernissen van de kinderen kijken, soms zijn de ouders het over veel dingen oneens. De bedoeling is om tot een akkoord te komen over welke bekommernissen uiteindelijk worden meegenomen in de verdere onderhandeling.

Het is niet omdat het gesprek was voorbereid en de ouders geprobeerd hebben om de bekommernissen van hun kinderen te vatten, dat wat zij inbrengen ook over bekommernissen gaat. Het is niet evident voor ouders om de bekommernissen van de kinderen te pakken te krijgen tijdens het gesprek. Regelmatig merkt u dat de ouders wel gesproken hebben met de kinderen, maar niet over de bekommernissen van de kinderen, dat het verder gaat over standpunten.

Het gebeurt ook geregeld dat ouders voor zichzelf de bekommernissen van de kinderen terug vertalen in standpunten. Door de tijd die verstrijkt tussen het gesprek en de volgende bijeenkomst geven ze hun eigen interpretaties aan wat ze gehoord hebben. Het gaat dan vaak om standpunten die aansluiten bij wat hun eigen standpunt is.

Uw opdracht is de ingebrachte informatie te bespreken en ondertussen de bekommernissen die elke ouder gehoord heeft te verzamelen en de eventuele standpunten die ingebracht worden te vertalen naar bekommernissen. Als een ouder een standpunt inbrengt is het niet de bedoeling dat te counteren. Het is wel de bedoeling om de ouder verder te bevragen en op die manier de bekommernissen die achter het standpunt zitten te pakken te krijgen. Dit gedeelte kan afgerond worden op het moment dat elke ouder kan zeggen *Ik ga akkoord met deze bekommernissen*.

Het komt vaak voor dat de twee ouders heel verschillende bekommernissen naar voren brengen. Verschil is ook hier geen probleem dat moet opgelost worden. Het is logisch dat kinderen in het aparte gesprek met hun twee ouders, verschillende bekommernissen naar voren brengen. Een kind heeft niet alleen een band met zijn twee ouders tegelijk. Een kind heeft ook een unieke en specifieke band met elke ouder apart. Elke ouder oefent ook zijn band met de kinderen op een unieke manier uit. De ene ouder neemt misschien meer tijd om sportactiviteiten met de kinderen te doen, de andere ouder is misschien meer bezig met

het huiswerk. De ene ouder is misschien meer een prater, de andere veel minder. De opa en de oma aan moeders kant vinden misschien regelmatig samenkomen belangrijk, terwijl de opa en de oma aan vaders kant de gewoonte hebben enkel op formele momenten samen te komen.

Een kind heeft dus bekommernissen die in de relatie met de ene ouder spelen en niet met de andere ouder. Verschil in bekommernissen die uit het gesprek met de twee ouders apart komen is dus heel logisch. In de context van het apart wonen is de manier waarop de band met elke ouder apart wordt ingevuld nog belangrijker. De band met de twee ouders samen zal zo goed als niet meer aan bod komen, dat is een realiteit. Misschien (meestal) hopen of dromen kinderen om dat wel nog te kunnen doen.

TIPS

- Neem eerst en vooral tijd om met de ouders door te nemen hoe het gesprek met hun kinderen verlopen is.
- Vooraleer de ouders beginnen met hun inbreng aan informatie, vraag toestemming om daar achteraf langer bij stil te staan.
- Werk vanuit het besef dat het een hele opgave is om precies te verstaan wat de bekommernissen van kinderen zijn.
- Luister eerst volledig naar wat elke ouder heeft in te brengen. Overloop nadien wat is ingebracht en neem tijd om bij wat als standpunten wordt geformuleerd, door te vragen naar de achterliggende bekommernissen.
- Beschouw verschil in bekommernissen niet als een probleem, integendeel.

TUSSENKOMSTEN BEMIDDELAAR

- *Het is de bedoeling dat we vandaag verder op zoek gaan naar welke bekommernissen van jullie kinderen jullie als ouders belangrijk vinden om te laten meespelen in de verdere onderhandeling. Laat ons misschien eerst even stilstaan hoe het gesprek voor elk van jullie is verlopen. Hebben jullie het daar al over gehad?*
- *Ik stel voor dat we nu tijd nemen om de bekommernissen die jullie gehoord hebben te verzamelen. Misschien zal blijken dat jullie vooral dezelfde dingen gehoord hebben. Misschien zal blijken dat jullie veel verschillende dingen gehoord hebben. Dat is oké. Nadien zullen we tijd nemen om te bekijken welke bekommernissen jullie beiden belangrijk vinden om verder mee te werken.*
- *Stel dat ik iets niet zo goed begrijp, vinden jullie het oké dat ik tijd neem om nog een aantal bijkomende vragen te stellen?*

- *Het lijkt alsof jullie zoon ook wel een eigen standpunt heeft. Als hij dit zegt, wat denkt u dat hij zich dan misschien afvraagt, waar maakt hij zich misschien zorgen over?*
- *Uw dochter zegt: 'Ik wil in het weekend altijd bij papa zijn'. U vertelde ook dat zij het belangrijk vindt om naar de jeugdbeweging te kunnen blijven gaan. Zou er een link tussen die twee kunnen zijn?*

• **Wat vinden wij beiden belangrijke bekommernissen?**

Het is de bedoeling om een inventaris te maken van de te weerhouden bekommernissen van de kinderen. De praktijk toont dat ouders heel begaan zijn met waarmee de kinderen bezig zijn. Tijd nemen om een akkoord te bereiken zorgt meestal voor veel gemeenschappelijkheid. Ouders zijn gevoelig voor de zorgen die kinderen zich maken, de dingen die ze zich afvragen en wat ze belangrijk vinden.

Aangezien de kinderen ook en vooral een relatie met elke ouder apart hebben, is het nodig om voldoende aandacht te besteden aan de complementaire bekommernissen. Bekommernissen die niet spelen in de relatie met de ene ouder, maar wel in de relatie met de andere ouder. Indien u enkel op zoek gaat naar die bekommernissen die gelijk zijn is dit niet voldoende. Het is niet omdat de ene ouder bepaalde bekommernissen heeft gehoord die niet aan de andere ouder werden verteld dat die de andere ouder niet aangaan. Stel dat de ene ouder graag kookt, en de andere ouder is een kluns in de keuken. Tijdens het gesprek met de ouders heeft het kind met de ene ouder bekommernissen geuit over het eten. Bij de andere ouder is dat helemaal niet ter sprake gekomen.

Wat kan helpen is bij het verzamelen van de bekommernissen drie lijstjes te maken. Een lijstje met gemeenschappelijke bekommernissen, een lijstje met bekommernissen die spelen voor het kind in de relatie met de ene ouder en een lijstje met bekommernissen die spelen voor het kind in de relatie met de andere ouder. Het is niet de bedoeling om enkel te streven naar gelijkheid. Met andere woorden voldoende ruimte geven aan de complementaire bekommernissen is nodig. Indien er over bepaalde bekommernissen meningsverschillen blijken te zijn, betekent dat verder onderhandelen en de beide ouders bevragen i.v.m. hun bekommernissen indien die bekommernis van de kinderen zouden meespelen.

TIPS

- **Leg duidelijk uit wat de bedoeling is. Ouders zijn vaak geneigd om te handelen vanuit 'over alles hetzelfde moeten denken'. Bij deze stap is verschil laten bestaan van fundamenteel belang.**

- Noteer eerst en vooral de bekommernissen waar de ouders het over eens zijn.
- Verzamel nadien de bekommernissen die spelen in de relatie met de ene ouder en waar de andere ouder geen probleem mee heeft.
- Onderhandel pas dan over de bekommernissen waar echt een meningsverschil over is.

Ouders houden rekening met de bekommernissen

• *Bekommernissen in beeld brengen tijdens de brainstorming*

Ouders hebben de inspanning geleverd om de bekommernissen van het kind te verkennen en tot een akkoord te komen over welke bekommernissen van het kind belangrijk zijn. Bij het brainstormen over de mogelijke regelingen maken de ouders een moeilijke denkoefening. Niet alleen wat zij belangrijk vinden maar ook wat hun kind belangrijk vindt komt in beeld. Bij aanvang van de brainstorm is het nodig dat u de bekommernissen van het kind in beeld brengt. Vaak is dit een moeilijk moment in de onderhandelingen omdat het de bedoeling is dat ouders bereid zijn na te denken over meerdere oplossingen en niet enkel over hun oorspronkelijk ingenomen standpunt bij de start van de bemiddeling.

Het is niet de bedoeling dat de ouders hun beginstandpunt niet meer verwoorden. Ook dit standpunt kan uiteindelijk aanleiding geven tot een regeling die tegemoetkomt aan de bekommernissen van het kind. Het is wel de bedoeling dat de ouders bereid zijn naast die ene oplossing verder door te denken over andere mogelijke oplossingen. Tijdens een brainstorm hebben ouders vaak de neiging om meteen tussen te komen en beoordelende uitspraken te doen over een voorstel dat ze van de andere ouder horen. Een gedachtestroom op gang brengen met creatieve oplossingen als resultaat kan maar slagen als het zoeken naar voorstellen en het evalueren van die voorstellen duidelijk in de tijd ontkoppeld wordt.

TIPS

- Breng de bekommernissen van het kind niet alleen met woorden in beeld maar maak ze zichtbaar. Maak daarom tijdens het verkennen van de bekommernissen die lijstjes. Leg ze goed zichtbaar op tafel.
- Neem wat tijd om de lijstjes te overlopen en op die manier de bekommernissen in beeld te brengen.
- Zeg op voorhand aan de ouders dat dit vaak een moeilijke denkoefening is.
- Leg de regels van een brainstorm duidelijk uit. Zorg dat u de toestemming hebt om tussen te komen als er meteen beoordelende uitspraken worden gedaan.

TUSSENKOMSTEN BEMIDDELAAR

- *Jullie hebben heel wat inspanning geleverd om zicht te krijgen op wat jullie kind belangrijk vindt i.v.m. de verblijfsregeling. Jullie zijn het erover eens dat jullie hier verder rekening willen mee houden. Om er voor te zorgen dat jullie dit bij het zoeken naar regelingen niet uit het oog verliezen, is het misschien nuttig dat ik het lijstje met wat jullie belangrijk vonden er terug bij haal en dat eventjes overloop. Akkoord dat we hiermee beginnen?*
- *Het is niet altijd even gemakkelijk om te zoeken naar regelingen die ervoor zorgen dat jullie kind merkt en ondervindt dat wat het belangrijk vindt ook meespeelt. Er is veel om rekening mee te houden. Er is wat u zelf belangrijk vindt, wat jullie beiden belangrijk vinden en wat jullie kind belangrijk vindt. Mag ik mij permitteren om hetgeen iedereen belangrijk vindt geregeld in beeld te brengen tijdens de zoektocht?*
- *Misschien horen jullie van elkaar af en toe een voorstel dat jullie op het eerste gezicht helemaal niet ziet zitten. Ik stel voor dat we nu nog niet gaan bekijken of een voorstel ook een goed voorstel is. Ik stel voor dat we eerst alle voorstellen verzamelen en pas nadien alle voorstellen wikken en wegen om te zien welk voorstel jullie uiteindelijk willen weerhouden.*

• **Bekommernissen in beeld brengen tijdens de beslissing**

Uit de verschillende voorstellen houden de ouders uiteindelijk één mogelijk beste voorstel over. Vooraleer definitief te beslissen, worden voor- en nadelen van dit voorstel nogmaals gewikt en gewogen. Tijdens het wikken en wegen kunt u opnieuw de bekommernissen van het kind in beeld brengen.

Het is zinvol om de overwegingen die de ouders maken te noteren en bij te houden. Deze overwegingen kunnen achteraf handig zijn voor de ouders op het moment dat zij aan het kind uitleg geven over het waarom van deze regelingen. De inzet die de ouders tonen om hun kind te laten meetellen kan maar ten volle effect hebben als het kind die inzet ook kan ondervinden.

U helpt ouders stilstaan bij wat de invloed van de regeling zal zijn op henzelf, op hun onderlinge relatie als ouders en bijkomend wat zij denken dat de invloed zal zijn op hun kind en op het gevoel van het kind bij zijn verhouding met zijn ouders. Met andere woorden, denken de ouders dat het kind het gevoel zal hebben dat er rekening is gehouden met wat het kind zelf heeft aangegeven dat het belangrijk vindt? De bijkomende toets die u doet is de toets aan de bekommernissen van het kind.

TIPS

- Maak het toetsen concreet voor de ouders, door filmpjes te draaien over mogelijke realistische situaties op termijn.
- Maak het toetsen levendig door de ouders uit te nodigen door de bril van hun kind te kijken.
- Blijf nog even verder werken vanuit ‘Stel dat jullie uiteindelijk beslissen om deze regeling te kiezen’. De ouders hebben immers nog niet definitief beslist.

TUSSENKOMSTEN BEMIDDELAAR

- *We hebben uitgezocht hoe jullie denken dat deze regeling voor jullie als ouders zou werken en wat de invloed van deze regeling zou zijn op jullie onderlinge relatie als ouders. Vinden jullie het oké als we nu ook bekijken hoe deze regeling voor jullie kind zou werken?*
- *Ik stel voor dat we de bekommernissen van jullie kind er terug bij halen om te zien of deze regeling ook tegemoet komt aan deze bekommernissen.*
- *Stel dat jullie kind hier aanwezig zou zijn en we zouden aan hem/haar vragen of deze regeling goed zou werken voor hem/haar, wat denken jullie dat jullie kind zou zeggen?*
- *Stel dat jullie kind op een bepaald moment op zaterdag een vaste activiteit heeft, denken jullie dat dit dan ook nog goed zal werken?*
- *Zien jullie ook bepaalde knelpunten voor jullie kind door deze regeling?*
- *Stel dat jullie kind een vriend/vriendin wil uitnodigen om te komen slapen. Hoe denken jullie dat dit dan zal werken?*

• **De verblijfskalender voorstellen**

Een verblijfskalender is een manier om de verblijfsregeling visueel en tastbaar te maken voor het kind en de ouders. Op de verblijfskalender worden de periodes aangeduid wanneer het kind bij papa en mama verblijft. Speciale dagen kunnen in de verf worden gezet. Het kind kan ook zelf dingen aanbrengen op de kalender en spreken over wat het belangrijk vindt. De bedoeling is dat het kind eenzelfde kalender ziet bij mama en papa. Op de kalender bij papa worden ook de perioden dat het kind bij mama verblijft aangeduid, en omgekeerd. De vis-à-vis verblijfskalender is ontworpen voor ouders die apart wonen. De kalender is gemaakt met steun van de Vlaamse overheid en de Koning Boudewijnstichting. De kalender kan aangeschaft worden in een pak van twee kalenders met als bedoeling dat beide ouders elk dezelfde kalender in huis hangen.

Hij is voorzien van een inleidende tekst voor kinderen, die hen aanzet tot reflectie en tot vragen stellen. Bedoeling is dat dit aanzet tot een gesprek tussen

ouders en kind. Er horen plakvisjes (mamavisjes, papavisjes en speciale-dagen-visjes) bij. Ouders en kind kunnen op die manier de verblijfsregeling telkens opnieuw visualiseren en bespreken.

Behalve aanzetten tot vragen stellen, spreken over en samen bezig zijn met de verblijfsregeling brengt de kalender beide ouders in beeld. De vissen zijn muilbroeders, een mama muilbroeder en een papa muilbroeder. Muilbroeders laten hun kindjes van muil tot muil zwemmen. Dit staat symbool voor de twee huizen. Per maand is er ook een tafereel met de vissen in situaties die zich voordoen als kinderen in twee huizen wonen.

Indien u meer informatie wenst over de vis-a-vis verblijfskalender surf dan naar: www.vis-a-vis.be.

U kunt ouders verwijzen naar de website als zij geïnteresseerd zijn om de kalender zelf te gebruiken. Op de website vinden zij ook meer uitleg over gebruik en bedoeling van de kalender. De website kan voor ouders ook een manier zijn om een verblijfsregeling bespreekbaar te maken.

Heb ik mijn doel bereikt?

Komt het effect overeen met mijn bedoeling?

Als ouders in de loop van de bemiddeling reflecteren over spreken en over de bekommernissen van het kind, wordt de kans groter dat de ouders hier zelf met hun kind over spreken. De ouders gaan dan misschien iets doen met wat het kind zegt. Het kind krijgt het gevoel dat het zinvol is om te spreken met zijn ouders over wat het belangrijk vindt. Zo krijgt het kind het gevoel dat het meetelt. Als u als bemiddelaar het spreken van de ouders met het kind over zijn bekommernissen bespreekbaar maakt, bent u goed aan het werk voor het kind.

U vraagt zich dus af: is het effect van mijn handelen dat het kind meer ondervindt dat het meetelt?

• Wat kan ik observeren?

I.v.m. meetellen in bemiddeling:

- Zijn de ouders geïnteresseerd om er met mij over te spreken?
- Hebben de ouders vragen over hoe zij dit zullen doen?
- Hebben de ouders zicht op mogelijke hulpmiddelen om dit zelf te doen?
- Hebben de ouders een akkoord over welke informatie zij willen geven?

- Hebben de ouders een akkoord over hoe en wanneer zij informatie zullen geven?
- Hebben de ouders voldoende taal om dit te doen?
- Hebben de ouders een houvast om hun engagement in de praktijk om te zetten?
- Blijven de ouders akkoord om bij de afronding van de bemiddeling het kind te informeren?

I.v.m. meetellen in de onderhandeling:

- Zijn de ouders geïnteresseerd om er met mij over te spreken?
- Hebben de ouders een akkoord om hier met hun kind over te spreken?
- Hebben de ouders vragen over hoe zij dit zullen doen?
- Hebben de ouders een akkoord over het onderscheid tussen meetellen en meebeslissen?
- Hebben de ouders een akkoord over de bekommernissen van het kind?
- Hebben de ouders een akkoord over de manier waarop de bekommernissen van het kind zullen meegenomen worden in de verdere onderhandeling?
- Hebben de ouders een akkoord over hoe en wanneer zij met hun kinderen zullen spreken?
- Hebben de ouders voldoende taal om dit te doen?
- Hebben de ouders nood aan extra houvast om dit te doen?

• *Wat kan ik zelf meer of minder of anders doen?*

- Ouders ondersteunen door de inzet extra te benoemen;
- Interesse tonen in de visie van de ouders;
- Hulpmiddelen zoeken die de ouders aanspreken;
- Ouders taal aanreiken;
- Interesse tonen in verschil in visie van de ouders;
- Interesse tonen in de manier waarop ouders tot hiertoe omgaan met informeren;
- Het kind in beeld brengen;
- Concreet scenario maken.

• *Ben ik in valkuilen getrapt?*

- Heb ik zelf inhoudelijke uitspraken gedaan?
- Heb ik overgenomen van de ouders?
- Heb ik voorkeuren laten blijken?
- Heb ik afkeuring laten blijken?